

Begrundelse

Retsvæsen, domstole og politi i Grønland sorterer i dag under den danske stat, og det påhviler derfor rigsmyndighederne, her Justitsministeriet, at sikre ensartede forhold for ens faggrupper, der arbejder i statens tjeneste, uanset om de udfører deres erhverv i Danmark eller i Grønland. Dette er i dag ikke tilfældet, idet der ikke er reel ligeløn mellem grønlandske betjente hjemmehørende i Grønland og danske betjente udsendt af den danske stat til tjeneste i Grønland.

Der er således en ikke uvæsentlig forskel på grundlønnen for de hjemmehørende og for de udsendte polititjenestemænd, og skønt den førstnævnte gruppe modtager et såkaldt udligningstillæg for at udjævne denne forskel, er der alligevel en mærkbar forskel. Dette skyldes, at der for begge gruppers vedkommende udregnes overarbejdsbetaling og pension af denne grundløn uden udligningstillæg, hvilket resulterer i, at de hjemmehørendes overarbejdsbetaling og pension m.m. bliver lavere end de udsendtes.

Ministeren opfordres derfor til at sikre ens løn for disse to grupper, da den hidtidige praksis ifølge den grønlandske politiforening skaber utilfredshed over forskelsbehandlingen mellem de nævnte personalegrupper.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 208: Forslag til lov om Det Ethiske Råd.

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 31/3 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Kl. 14.30

Forhandling

Ester Larsen (V):

Det Ethiske Råd, som vi har kendt det her i landet fra 1987, er unikt; et uafhængigt råd sammensat af lægfolk og fagfolk med forpligtelse til både at rådgive og skabe debat om etiske problematikker inden for den biologisk-medicinske forskning er en speciel dansk konstruktion.

Rådet har til opgave at belyse og udrede etiske dilemmaer og begrunde sine holdninger hertil og giver dermed Folketinget og borgere grundlag for at tage stilling. Selve rådets sammensætning og dets måde at fungere på har skabt interesse og inspiration uden for landet.

Udviklingen på det gen- og bioteknologiske område sker med stor hast, ja, nærmest forrygende fart, og vedrører ikke kun mennesker i forhold til sundhedsvæsenet, men også natur, miljø og fødevarer. Der er derfor god grund til at samle og udvide området for den etiske rådgivning til Folketing og offentlighed ved at nyttiggøre de positive erfaringer fra Det Ethiske Råds organisation og funktion.

Det lægger lovforslaget her op til, idet der skal oprettes et nyt etisk råd, der som virksomhedsområde får de etiske spørgsmål, der knytter sig til forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier, som berører mennesker, natur, miljø og fødevarer. Det nye råd omfatter derudover fortsat øvrige etiske spørgsmål, der knytter sig til sundhedsvæsenet og den biomedicinske forskning. Det Ethiske Råd skal have pligt til at følge udviklingen på det bio- og genteknologiske område og skal afgive udtalelser og redegørelser vedrørende etiske spørgsmål.

Lovforslaget er udtryk for et ønske om at samordne og koordinere rådgivningsindsatsen på området. Vi har set en udvikling, hvor der ved knopskydning har udviklet sig en betydelig mængde samarbejdsordination og rådgivningsfora gennem de senere år. Resultatet har været, at de enkelte råd og nævn med hver sit sekretariat har varetaget overlappende opgaver og har igangsat ukoordinerede aktiviteter. Det har ikke været hensigtsmæssigt.

Venstre hilser med tilfredshed, at den grundlæggende model for Det Ethiske Råd videreføres, således at det fortsat er et folketingsudvalg, Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd, der dels udpeger flertallet af rådets medlemmer, nemlig 9 ud af 17, samt indstiller rådets formand, dels har til opgave løbende at følge arbejdet i Det Ethiske Råd.

Jeg tror, at jeg kan tale på hele udvalgets vegne, når jeg udtrykker stor tilfredshed med det samarbejde, vi har haft med Det Ethiske Råd i udvalget vedrørende dette råd.

Jeg kan stærkt anbefale lovforslaget.

Karen J. Klint (S):

Der skal ikke herske tvivl om, at Socialdemokraterne også støtter lovforslagets modernisering af

rådgivningen af Folketinget og regeringen i etiske spørgsmål. Det er rigtigt at samle opgaverne i ét råd.

Vi kan støtte den nye formålsbeskrivelse og den afgrænsning, der er til dyrevelfærdsområdet. Vi har også bemærket, at regeringen har lyttet til kritikken af den lille økonomi, den havde afsat til det nye råd i sit første udspil. Der er nu afsat lidt flere penge på lønkontoen og også lidt på driften, men spørgsmålet er bare, om det er nok, der er til driften af det nye råd, for selv om det nye beløb ser pænt ud i forhold til dette års budget for Det Etske Råd, så ligner sammenlægningen af Det Etske Råd, BIOSAM og BioTIK en samlet besparelse, som det kan være svært at få den forventede rådgivning ud af.

Det Etske Råd mangler selv i år 0,5 mio. kr. på driften, hvilket betyder, at de ikke har råd til det almindelige niveau for internationalt samarbejde, f.eks. er der et internationalt møde, som de ikke kan deltage i på vanlig vis. Der er måske heller ikke råd til at udgive egen årsrapport i trykt form, så den får vi kun på nettet eller i fotokopi. Den gode rapport om aktiv dødshjælp bliver heller ikke oversat til engelsk.

Så det kunne godt se ud til, at nogle af de driftsmidler, der ellers har været afsat til BIOSAM og BioTIK, og som jeg er opmærksom på var midlertidige, skulle vi have haft med ind i det nye råd i et større format, end vi får nu.

Kl. 14.35

Vi går naturligvis konstruktivt ind i udvalgsarbejdet, hvor vi ikke mindst kommer til at drøfte økonomisiden for at se, om vi som Folketing lever op til vores forpligtelser i forhold til det, som rådet skal arbejde med, for rådet er jo ikke kun et hjørne af regeringen, rådet er for hele landet, og for at vi som Folketing skal kunne leve op til det, skal vi selvfølgelig også give dem de rette midler hertil og også midler, der gør, at de kan beholde de internationale kontakter.

Lidt mere om det formål, der er med det nye råd: Vi støtter som sagt den samling, der er af natur og miljø, som kommer ind, når dyr og planter også kommer med i det. Det er vigtigt, at vi forholder os til nogle gode miljøforhold også ud over det, som lige vedrører os mennesker og menneskelivet. Der er også andre ting, som vi er afhængige af.

Det er godt, at rådet bevarer sin uafhængighed, og det er godt, at Folketinget fortsat vil være tilknyttet med det særlige udvalg for rådet, og der kan jeg fint støtte Venstres ordførers ud-

talelse om det gode samarbejde, der er mellem udvalget og rådet.

Det er også godt, at rådet fortsat har to opgaver: det at være rådgivende og det at være debatskabende. Men det er så også der, vores forpligtelse kommer til at stå sin prøve, om vi så også giver rådet de rigtige arbejdsbetingelser for at leve op til det, ved at vi over finansloven fastsætter de rigtige beløb.

Selv om rådet kan lave en anden indtjening ved at arbejde for andre, kan det ikke være meningen, at den indtjening skal bruges til opgaver, der bør være på basisbudgettet. Der er jo ikke megen debatskabelse i det, hvis man ikke har råd til at udgive rapporterne i bogform, men kun får dem på nettet. Der er heller ikke ret meget erfaringsudveksling i det, hvis man ikke har råd til at deltage i internationale konferencer, noget, der i øvrigt er lagt vægt på i regeringens svar i et EU-notat i december 2001. Så det er også noget, der bliver stillet spørgsmål om under vores udvalgsarbejde.

Der sker meget på det bioteknologiske område, og Danmark bør også her markere sig bedre rent forskningsmæssigt, så det kan også være, at vi skal finde ud af at få aktiveret nogle af de reservemidler, der står netop på forskningsområdet.

Behovet for rådgivning af Folketinget og regeringen fra et velfungerende etisk råd stiger i takt med forskningens nye muligheder. Det er derfor logisk, at en driftsbevilling skal svare til de nye udfordringer. Vi tror derfor ikke på i den socialdemokratiske gruppe, at driftsbevillingen er stor nok, og vi vil gerne være med til at se på, hvordan vi kan finde flere penge dertil.

Det nye Etske Råd skal fortsat have en gennemslagskraft og være katalysator for etiske overvejelser i hele samfundet, og det er så det, vi har et fælles ansvar for i salen her.

Lad os komme i gang med udvalgsarbejdet, og så kan vi få svar på nogle af de økonomiske spørgsmål, så vi kan få startet rådet på de bedste betingelser.

Anita Knakkegaard (DF):

Oprettelsen af det nye Etske Råd skal ses på baggrund af regeringens ønske om at sanere råd og nævn. Det Etske Råd og BioTIK lægges ind under det nye råd, og BIOSAM nedlægges.

Det Etske Råd er et uafhængigt råd, der har selvstændig initiativret til at afgive udtalelser eller redegørelser, dvs. rådgive om almene og principielle etiske spørgsmål. Grundlæggende

svarer det nye Ethiske Råd til det gamle. Folketinget nedsætter ved begyndelsen af hvert folketingsår og efter afholdelse af folketingsvalg et udvalg, Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd, på ni medlemmer samt stedfortrædere valgt af Folketinget blandt dets medlemmer.

Det Ethiske Råd består af 17 medlemmer, som beskikkes af indenrigs- og sundhedsministeren. Udvalget vedrørende Det Ethiske Råd udpeger ni medlemmer til Det Ethiske Råd. De resterende otte medlemmer udpeges af forskellige ministre.

Det Ethiske Råd rådgiver Folketing, ministre og offentlige myndigheder om de etiske spørgsmål, der vedrører deres område. Rådet har pligt til at følge udviklingen på det bio- og genteknologiske område. Rådet afgiver udtalelser eller redegørelser om de almene og principielle etiske spørgsmål, som er knyttet til forskning i og anvendelse af bio- og genteknologi inden for visse områder.

Rådet er forpligtet til på eget initiativ at varetage informations- og debatskabende aktiviteter. Rådets virke er etiske spørgsmål, der knytter sig til forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier, der berører mennesker, natur, miljø og fødevarer, og endvidere etiske spørgsmål, der knytter sig til sundhedsvæsenet, samt den biologisk-medicinske forskning vedrørende mennesket. Endvidere kan nævnes forplantningsteknologi, fosterdiagnostik samt brug af befrugtede menneskelige æg og natur- og miljøområdet, herunder bæredygtig udvikling.

Kl. 14.40

Det Ethiske Råd samarbejder med Den Centrale Videnskabetiske Komité, Det Dyreetiske Råd, Teknologirådet samt relevante myndigheder. Samarbejdet har bl.a. det formål at sikre, at de pågældende organer på det bioetiske område løfter i flok, og at det gennem samarbejde og dialog sikres, at der ikke sker overlap af aktiviteter.

Udgiften for staten er beregnet til 6,8 mio. kr., og loven træder i kraft den 1. januar 2005.

Dansk Folkeparti er positivt indstillet over for forslaget, men mener dog, at Det Ethiske Råd har ret i deres forslag om, at § 1 skal have følgende ordlyd:

Det Ethiske Råd er et uafhængigt råd. Rådet skal i sit virke arbejde ud fra respekt for mennesket og kommende generationers integritet og værdighed samt respekt for naturen og miljøet. Respekten for menneskets integritet og værdighed omfatter også det menneskelige livs første faser, herunder befrugtede menneskelige æg og

fosteranlæg. Respekt for naturen og miljøet hviler på den forudsætning, at naturen og miljøet i sig selv har værdi.

Else Theill Sørensen (KF):

Det nuværende Ethiske Råd udfører et stort og nyttigt arbejde. Det er nyttigt for Folketingets arbejde og som et led i den offentlige debat om meget væsentlige emner. De rapporter, der kommer fra rådet, er en uvurderlig hjælp, bl.a. når vi som folketingsmedlemmer skal tage stilling til spørgsmål, som dem vi senere i dag skal behandle i lov om kunstig befrugtning.

Forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier giver hele tiden muligheder for at overskride nye grænser – nye spændende muligheder, men også skræmmende muligheder. Det er så op til os som politikere at beslutte, i hvor stort omfang disse nye muligheder skal tages i brug, og i den beslutningsproces er Det Ethiske Råds rådgivning en meget vigtig og uundværlig ting.

Det, der nu foreslås i lovforslaget, er, at det nye Ethiske Råd som virksomhedsområde får alle de etiske spørgsmål, der knytter sig til forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier, som berører mennesker, natur, miljø og fødevarer.

Rådets virksomhedsområde omfatter endvidere øvrige etiske spørgsmål, der knytter sig til sundhedsvæsenet og den biologisk-medicinske forskning vedrørende mennesker. De områder, det nye råd skal beskæftige sig med, varetages i øjeblikket af det nuværende Ethiske Råd, af Biotik-projektet under Økonomi- og Erhvervsministeriet og BIOSAM under Videnskabsministeriet. Der er altså tale om en sammenlægning af flere organer til ét. Det giver en bedre udnyttelse af ressourcerne og et mere sammenhængende virksomhedsområde.

Et af de punkter, der har været i høringssvarene, som ellers overvejende er positive, er økonomien. Det har ført til, at der i forhold til det oprindelige lovforslag nu lægges op til et budget, der er 1,5 mio. kr. højere – det er faktisk en stor procentvis forøgelse – så budgettet nu bliver på 6,8 mio. kr. mod oprindeligt foreslået 5,3 mio. kr.

Det Konservative Folkeparti finder omlæggerne fornuftige og kan støtte forslaget.

Lene Garsdal (SF):

Med forslaget her bliver der oprettet et nyt etisk råd, som skal dække etisk rådgivning hovedsagelig i forbindelse med forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier i relation til ikke

kun mennesker, men også natur, miljø og fødevarer, og til problemstillinger, der går på tværs. Der er i forhold til det nuværende Ethiske Råd tale om en udvidelse af rådets virksomhedsområde.

SF finder det positivt, at alle etiske spørgsmål – fraset det dyreetiske område – samles i ét råd, specielt set i lyset af, at der er mange etiske aspekter i de nye områder, som hidtil ikke har været fast forankrede, og det er også godt, at rådet fortsat både skal være rådgivende og debat-skabende.

Kl. 14.45

Vi støtter også, at Det Dyreetiske Råd bevares med de opgaver, der er knyttet hertil.

Grundlæggende svarer det foreslåede nye Ethiske Råds organisation og funktion jo til, hvad der er gældende for det nuværende. Vi er dog opmærksomme på, at det kan blive vanskeligt ikke mindst med den sparsomme økonomi at få et sekretariat til at omfatte hele det nye store område, som Det Ethiske Råd nu skal omfatte. I SF lægger vi vægt på, at der sikres en mangfoldighed ved ansættelser i det nye sekretariat.

Med ændringer af rådets arbejdsopgaver vil der naturligvis ske ændringer på en lang række områder, hvis arbejdsopgaver er tilgrænsede i forhold til arbejdet i Det Ethiske Råd, og det finder vi fornuftigt. F.eks. fremgår det, at BioTIK skal lægges ind under det nye Ethiske Råd, men jeg vil gerne spørge ministeren, hvordan det skal forstås, når der i bemærkningerne står, at de bevilgede midler til BioTIK-projektet skal bruges som planlagt, og at erhvervsministeren efter evalueringen skal beslutte, hvilke dele af BioTIK der skal videreføres, og i hvilket regi samt med hvilke midler.

Der er som sagt gode elementer i forslaget, og langt de fleste af høringssvarene er da også positive. Dog er der en udbredt mistro til, om det lille budget rækker. Det har så medført, at rådets budget er blevet forøget med 1,5 mio. kr., og det er jo glædeligt, men stadig er vi i SF i tvivl om, om det økonomiske råderum rækker både til alle de nye opgaver og til driften af det nye Ethiske Råd, og vi ser meget gerne ligesom den socialdemokratiske ordfører, at der bliver tilført rådet flere midler. Der skal jo være økonomisk mulighed for, at det nye råd kan opfylde alle de nye forventninger.

Etik vedrørende natur-, miljø- og fødevarerområdet er meget snævert beskrevet i lovtæksten. Det Ethiske Råd har i sit høringssvar foreslået, at det bør fremgå af selve lovtæksten, at re-

spekten for naturen og miljøet hviler på den forudsætning, at naturen og miljøet har en værdi i sig selv, som det også står i bemærkningerne. Det er vi enige i i SF. Vi så gerne flere eksempler medtaget som f.eks. udsætning af genmodificerede organismer og udmøntning af Århuskonventionens og Cartagena-protokollens bestemmelser.

Tilsvarende så vi gerne eksempler for etik vedrørende fødevarer, bl.a. plantegenetiske ressourcer, anvendelse af genmodificerede foderstoffer, spørgsmål om principper for sameksistens og spørgsmål om gennemsigtighed for brugerne. Det er jo et nyt område for det nye Ethiske Råd, og eksempler vil kunne gøre det klare, hvad opgaverne går ud på.

Jeg vil også gerne spørge ministeren, hvorfor der ikke i forslaget som normalt er medtaget et afsnit, der redegør for den internationale regulering og de EU-regler, som indebærer, at der skal ske etiske overvejelser på nationalt niveau. Det plejer der jo at være i lovforslag.

Endelig: Hvordan forestiller ministeren sig, at begreberne mangfoldighed og bæredygtig udvikling som anført i bemærkningerne i fuldt omfang kan blive inddraget, når området for fødevarer og miljø kun skal dække problemstillinger vedrørende forskning i og anvendelse af bio- og genteknologier? Så vidt vi kan se i SF, har begge de begreber en videre betydning og forståelsesramme end bare den teknologiske.

Men alt i alt er SF positiv over for forslaget og ser frem til det videre udvalgsarbejde.

Naser Khader (RV):

Lovforslag nr. L 208 indebærer oprettelse af et nyt etisk råd, hvor man samler opgaverne vedrørende etisk rådgivning i ét råd.

Det Radikale Venstre støtter forslaget, ikke så meget fordi det er et led i sanering af råd og nævn, men især fordi en samling af opgaverne vil give en rigtig god synergieffekt, for med lovforslaget er de forskellige områder ikke adskilt længere, og det er rigtig godt, at de bliver samlet og især i forhold til bioetik, som bliver en stor udfordring i fremtiden.

I forbindelse med udvalgsarbejdet kunne vi godt tænke os en afklaring. Det fremgår eksempelvis ikke klart af lovforslaget, hvilke af initiativerne og aktiviteterne hos BIOSAM og BioTIK der skal videreføres. En afklaring af dette vil have stor betydning for budgettet.

Desuden vil måske en flerårig finansieringsaftale, f.eks. over 4 år, være bedre, sådan at man

sikrer arbejdsro i en begrænset årrække for de gode medarbejdere.

Kl. 14.50

Det sidste, der kunne være relevant også at få diskuteret under udvalgsarbejdet, er Det Etske Råds seneste tilføjelse til § 1, hvor man taler om respekt for fosteret og menneskeliv.

Alt i alt støtter vi lovforslaget, og vi glæder os til udvalgsarbejdet.

Pernille Falcon (EL):

Enhedslisten er som udgangspunkt positiv over for forslaget, men har nogle betænkeligheder, som er i tråd med dem, der er givet udtryk for fra Socialdemokratiets og SF's ordførere.

I forslaget til dannelse af det nye Etske Råd, der skal dække etisk rådgivning i forbindelse med anvendelse af bio- og genteknologier, er der jo på nogle felter taget højde for de grundprincipper, der er væsentlige, for at rådet kan fungere både uafhængigt, selvstændigt, holdningsmæssigt, institutionelt og politisk, men der mangler et meget væsentligt område, og det ser så til gengæld ud til at halte meget kraftigt.

Det fremgår af forslaget, at det nye Etske Råd skal varetage en række centrale koordinerende funktioner, som tidligere har været varetaget af BIOSAM med Teknologirådet som sekretariat og af BioTIK-sekretariatet, men det ser ud til, at en af de nødvendige forudsætninger for selvstændighed, nemlig en tilstrækkelig økonomi, slet ikke er til stede. Til trods for, at der i det reviderede forslag er indarbejdet yderligere 1,5 mio. kr., er der jo tale om, at de ressourcer, der samlet set afsættes, falder. I 2004 bruges der samlet set 12 mio. kr. på området, men det falder så i 2005 til 6,8 mio. kr., og det har vi altså i Enhedslisten meget svært ved at se som udtryk for en styrkelse af området; vi ser det snarere som en stækning af det nye Etske Råds muligheder for at virke.

Når det nuværende Etske Råd giver udtryk for endog meget stor betænkelighed og finder, at det ikke vil blive muligt at løfte den opgave, man bliver sat til, så er der altså grund til at råbe vagt i gevær.

På samme måde mener vi også, at det bør vække til eftertanke, når Københavns Universitet, Landbohøjskolen og Det Frie Forskningsråd peger på problemer med at finde fagfolk til rådet, der har en tilstrækkelig viden og bredde til at kunne løfte den meget store, brede opgave, som det nye Etske Råds virke vil være udtryk for.

Det er nogle af de ting, vi vil arbejde videre med under udvalgsarbejdet. Vi vil se på, dels om der kan komme en tilstrækkelig økonomi til, at man kan sikre den nødvendige uafhængighed, dels om det overhovedet er muligt at få en bredde og finde fagfolk, sådan at opgaven kan blive løftet.

Derudover kan jeg godt tilslutte mig nogle af de bemærkninger, som den radikale ordfører var inde på omkring ændringer af formålsparagrafferne.

Vi har desuden en enkelt bemærkning vedrørende sammensætningen af rådet. Vi ønsker en lidt bredere repræsentation, hvilket der også er givet udtryk for fra handicaporganisationerne, og også i forhold til miljøet.

Tove Videbæk (KD):

Det Etske Råd står mindst lige så stærkt i dag som i 1988, da det blev oprettet, og det er nok endnu vigtigere i dag, end det var dengang. Det Etske Råd giver i mange tilfælde os politikere et godt grundlag for at klæde os godt på til de mange etiske debatter, vi har her i Folketinget, og det er vigtigt, hvis ikke bioteknologien skal løbe os over ende og reducere menneskeliv til ting.

Rådet skal ikke levere færdigsyede holdninger til os, men skal tænke alle konsekvenser og argumenter igennem og vende hver en sten i de forskellige problemstillinger og også pege på, hvor de etiske problemer faktisk ligger.

Loven om Det Etske Råd skal revideres nu, egentlig ikke fordi det er nødvendigt, ikke fordi Det Etske Råd har udspillet sin rolle, sådan som mange har dømt i tidens løb, ikke fordi Det Etske Råd ikke har gjort sit arbejde godt nok – tværtimod. Netop fordi Det Etske Råd har gjort sit arbejde godt, får de nu tildelt nye sager på det etiske område. Det Etske Råd skal således slås sammen med flere andre råd, som beskæftiger sig med etiske emner.

Kl. 14.55

Vi kunne dog egentlig godt være enige med nogle af de høringsberettigede, der har anbefalet, at der skal være to råd, altså et for menneskeetik og et for andre områder, men vi kan godt leve med, at der kun er ét råd, hvis bare det bliver stærkt nok.

Mange af grundprincipperne i den nuværende lov om Det Etske Råd videreføres: Det her med, at Det Etske Råd skal rådgive Folketinget og ministre, og at det skal følge udviklingen, skal afgive udtalelser, har selvstændig initiativ-

ret, og at det er forpligtede til at varetage informations- og debatskabende aktiviteter osv. osv.

Vedrørende økonomien for Det Etske Råd fremover glæder det mig, at ministeren har lyttet til Det Etske Råds henvendelse og også til ordførernes kommentarer om, at Det Etske Råd umuligt ville kunne påtage sig alle de nye områder med de begrænsede midler, der i begyndelsen var sat af. Men jeg er enig også med tidligere ordførere, der her har nævnt, at vi skal se på økonomien, for vi skal så sandelig da være sikre på, at det hænger sammen, og at Det Etske Råd virkelig bliver styrket i en situation, hvor vi har mere brug for dem end nogen sinde, og i tråd med alle de nye opgaver, der bliver lagt på dem.

Et af de allervigtigste punkter for Kristendemokraterne i forbindelse med ændringen af loven om Det Etske Råd er, at der i loven helt klart præciseres noget om livets begyndelse, hvornår det menneskelige liv tager sin begyndelse. Denne sætning i § 1 var udgået i ministerens første udkast til ændring af loven, men i det endelige lovforslag står der, at Det Etske Råd »skal i sit virke arbejde ud fra respekt for menneskets og kommende generationers integritet og værdighed samt respekt for naturen og miljøet.«

I bemærkningerne til § 1 står der:

»I integritet indgår såvel fysisk som psykisk ukrænkelighed.«

Og endvidere:

»Respekten for menneskets integritet og værdighed omfatter også det menneskelige livs første faser, herunder befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg.«

Og til sidst står der, at »befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg – også efter lovudkastet – betragtes som menneskeligt liv.«

Vi synes, det er meget glædeligt, at ministeren har justeret teksten i forhold til det første udkast og har fået disse livsvigtige sætninger med. Det er glædeligt, at kravet om respekt for menneskelivet også i dets første faser er formuleret så tydeligt.

Efterfølgende kan vi se, at Det Etske Råd har sendt et tillægshøringssvar, hvor de har opfordret til, at disse linjer løftes over i lovteksten i § 1, og det håber vi naturligvis så at ministeren også vil lytte til. Jeg kan da også sige, at eventuelt kommer vi fra Kristendemokraterne med et ændringsforslag vedrørende en tilføjelse til § 1.

Men alt i alt synes vi, forslaget er godt, og vi vil gå ind i en positiv behandling af det i udvalget.

Indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen):

Jeg vil gerne takke for den meget positive modtagelse af lovforslaget her, som jo har det sigte at styrke den etiske rådgivning både af Folketing og af regering og i øvrigt fremme den etiske debat i samfundet.

Jeg synes, det er rart at kunne konstatere, at der faktisk er meget, meget bred opbakning til, at der her er foretaget den rigtige afgrænsning, hvad angår virksomhedsområdet, og at konstruktionen i øvrigt er fornuftig. Jeg kan i øvrigt naturligvis også tilslutte mig de roser, som flere af ordførerne har givet til Det Etske Råd.

Så jeg ser frem til et konstruktivt og forhåbentlig også hurtigt og effektivt udvalgsarbejde.

Der har været nogle spørgsmål og nogle kommentarer bl.a. jo omkring økonomien, hvor det glæder mig, at man har noteret sig, at regeringen sådan set har reflekteret over den kritik, der var i høringsrunden af den økonomiske ramme, der var til rådighed, og i konsekvens af dette i lovforslaget lagt op til en styrkelse af økonomien med 1,5 mio. kr., således at den samlede økonomiramme udgør 6,8 mio. kr., hvilket er udtryk for en reel økonomisk oprustning i forhold til den økonomi, som Det Etske Råd historisk har haft.

Kl. 15.00

Jeg kan forstå, at der er flere af ordførerne, der har uddybende spørgsmål til det aspekt, og det ser jeg frem til at kunne besvare under udvalgsarbejdet, ligesom jeg naturligvis også gerne under udvalgsarbejdet – og det er så henvendt til fru Lene Garsdal – vil bistå med de ønskede informationer om den internationale regulering m.v., som blev efterspurgt.

Så er der spørgsmålet om formålsparagraffen, som flere af ordførerne jo også har været inde på, bl.a. fru Tove Videbæk.

Jeg har jo i bemærkningerne redegjort for, hvorfor den passus, at rådet i sit virke skal bygge på den forudsætning, at menneskeligt liv tager sin begyndelse på befrugtningstidspunktet, ikke er medtaget i teksten, og det er ud fra en betragtning om, at det efter min bedste overbevisning sådan set er en overflødig ting, ikke mindst fordi lovens formålsbestemmelse bl.a. omtaler respekten for menneskets integritet og værdighed, og at denne formulering i sit indhold – og sådan er det også tilsigtet – omfatter det menneskelige livs første faser, herunder befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg.

Endvidere fremgår det direkte af lovforslagets § 3, at rådet skal beskæftige sig med bl.a. brug af befrugtede menneskelige æg, fosteranlæg og fostre, og det betyder, at lovforslaget, sådan som det er formuleret og lagt frem her til behandling i Folketinget, har en afgrænsning, hvor også befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg er omfattet af det nye Ethiske Råds virksomhedsområde, og at befrugtede menneskelige æg og fosteranlæg betragtes som menneskeligt liv.

Men jeg har naturligvis noteret mig synspunkterne, både fra flere af ordførerne her og jo også fra Det Ethiske Råd, som her meget tæt op mod førstebehandlingen har fremsat et forslag til en nyformulering af formålsbestemmelsen, § 1, som sådan set tager sit udgangspunkt i nogle af de bemærkninger, der er i lovforslaget.

Jeg må sige, at som udgangspunkt rokker det jo ikke ved, at jeg har den grundindstilling, at det for så vidt er overflødigt, al den stund man ikke kan drage i tvivl, at sigtet, udgangspunktet, er, som jeg just har beskrevet det. På den anden side set så stiller jeg mig selvfølgelig åben over for, at vi diskuterer det, sådan at vi finder den formulering af formålsbestemmelsen, som Folketinget bedst synes udtrykker det, der jo er en fælles intention. Det kan vi jo bruge det videre udvalgsarbejde til, som jeg imødeser med stor glæde, og som jeg stiller mig til rådighed for.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundhedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af lov om sygehusvæsenet og lov om offentlig sygesikring. (Styrkelse af det frie sygehusvalg m.v.).

Af indenrigs- og sundhedsministeren (Lars Løkke Rasmussen).

(Fremsat 31/3 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Jørgen Winther (V):

Det her lovforslag er et lovforslag med en hel vifte af forskellige elementer, det indeholder noget om klar besked til patienten, noget om et øget frit valg, noget om gebyr ved udeblivelse og også gebyr for tolkebistand.

Jeg tager først det punkt, som drejer sig om gebyr for udeblivelse fra aftalt sygehusbehandling – jeg har en formodning om, at det måske er et af de punkter, der bliver en lille smule debat om.

Jeg vil gerne præcisere, at der jo er tale om en forsøgsordning. Det er sådan, at amtet kan ansøge om at få mulighed for at deltage i sådan en forsøgsordning, og så er det meningen, at hvis der er en patient, der udebliver fra en aftalt behandling på sygehuset, kan patienten få at vide, at vedkommende skal betale et gebyr på måske 300, 400, 500 kr.; det er så op til amtet, hvor stort udeblivelsesgebyret skal være.

Så ved jeg også, at der er nogle, der siger: Jamen hvad så, hvis det er lægen, der ikke møder op? Og det er da en god diskussion at få frem. Jeg vil bare sige, at somme tider er det jo sådan, at der kan ske en større trafikulykke, og så er der behov for nogle læger, der skal behandle nogle patienter her og nu, og der er det jo en ret god og gyldig grund til, at lægen så ikke lige kan være hos patienten.

Men når det så er sagt, vil jeg sige, at på onkologiske afdelinger, altså kræftafdelinger, synes jeg, at jeg har hørt fra ret mange patienter, at der ofte er ret lang ventetid, og at der kan være problemer med at komme til til den rette tid.

Så det er altså lidt tofaset, det her, men forslaget går altså ud på, at hvis patienten udebliver, så er det sådan, at man kan opkræve dette gebyr.

Kl. 15.05

Så har vi forslaget om klar og hurtig besked, og der vil jeg næsten tro, at alle partier i Folketinget er enige om det forslag. Det går ud på, at senest 8 dage efter, at sygehuset har modtaget henvendelsen fra den anden læge, skal patienten have klar besked om sted og dato for behandlingen. Det er ret og rimeligt, og det tror jeg at man vil synes, ligegyldigt hvilket parti man tilhører. Så jeg vil derfor gå hurtigt videre.

Så er der et forslag om øget frit valg til private institutioner. Her står der i bemærkningerne, at